

Świętochłowice, dnia 4 września 2015r.

PODSUMOWANIE

procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do dokumentu „Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice”

Podstawę prawną opracowania podsumowania procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (dalej SOOŚ) do dokumentu „Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” (PGN) stanowi art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227, z późn. zm.).

Do elementów obowiązkowych podsumowania ustawa zalicza:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych,
2. Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia: ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, zgłoszonych uwagi i wniosków, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu (PGN) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Do opracowania przyjętego dokumentu gmina Świętochłowice przystąpiła podejmując stosowną uchwałę Rady Miejskiej w Świętochłowicach nr XL/440/13 z dnia 30 października 2013 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do opracowania i wdrażania planu gospodarki niskoemisyjnej realizowanego w ramach Priorytetu IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna – Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej (KONKURS nr 2/POIiŚ/9.3/2013) współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 z dnia 7 listopada 2013 r. Powyższy plan, dotyczy opracowania i realizacji działań w obszarze

zrównoważonej gospodarki energetycznej. PGN jest kluczowym dokumentem, pozwalającym na włączenie się samorządu lokalnego w krajowy cel redukcji emisji CO₂ o 20% (w stosunku do 1990 roku) oraz dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej (o 20%) i wzrostu wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnych (do 15%), poprzez wdrożenie pakietu klimatycznego.

Jedynym alternatywnym, lecz mało realnym z punktu widzenia prawnego oraz merytorycznego rozwiązaniem było odrzucenie dokumentu PGN i prowadzenie przez gminę Świętochłowice oraz inne podmioty doraźnych działań związanych z rozwojem, mogących być częściową realizacją ustaleń pakietu klimatycznego. Nieuwzględnienie pojawiających się rzeczywistych wyzwań zagrażałoby wypełnieniu celów pakietu klimatycznego na szczeblu krajowym oraz nie przyczyniłoby się korzystnie do poprawy lokalnego stanu środowiska na terenie gminy.

Inne rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia.

2. Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia: ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, zgłoszonych uwagi i wniosków, wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

a) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia ustaleń zawartych w Prognozie Oddziaływania na Środowisko

Realizacja zadań określonych w „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” ma za zadanie doprowadzenie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz poprawy stanu jakości powietrza na terenie miasta. Realizacja działań opisanych w „Planie ...” powinna mieć na uwadze podjęcie środków zapobiegających bądź ograniczających prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- utrzymanie ścisłego nadzoru merytorycznego nad prawidłową realizacją Planu,
- miarodajny monitoring ewentualnych zmian stanu środowiska w celu podejmowania ewentualnych działań zapobiegawczych,

- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z Planu oraz z zasadami ochrony środowiska, m.in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych podmiotów na prawach strony (m.in. służb administracji),
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach oraz w przepisach prawnych,
- działania edukacyjno-informacyjne dla społeczeństwa,
- wzmocnienie (np. finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnych służb ochrony środowiska.

Z kolei negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji;
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych, itp.;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odnawialne źródła energii nie będą powodować zagrożeń dla środowiska przyrodniczego. Przewidziany do realizacji jest montaż kolektorów/paneli słonecznych. Minimalne uciążliwości dla środowiska mogą wystąpić na etapie ich montażu. Dlatego też należy go przeprowadzić z uwzględnieniem wszelkich zasad bezpieczeństwa.
- termomodernizacja budynków może spowodować zagrożenie dla siedlisk ptaków lub nietoperzy. Aby temu zapobiec należy sprawdzić czy budynek jest wykorzystywany jako schronienie tych zwierząt, a także dokonać rozpoznania gatunków, liczebności populacji

oraz lokalizację schronień. Następnie zalecana jest obserwacja, która ma za zadanie szacowanie potencjalnej szkody i planowanie działań zapobiegawczych oraz środków zaradczych:

- a) zabezpieczanie szczelin i otworów,
 - b) prowadzenie prac powinny być prowadzone pod nadzorem ornitologicznym,
 - c) należy zapewnić istnienie odpowiedniej ilości właściwych schronień. Jeśli nie ma możliwości pozostawienia schronień istniejących, należy utworzyć schronienia alternatywne, równoważące ubytek takich miejsc w wyniku remontu, np. poprzez przygotowanie skrzynek dla ptaków i nietoperzy wraz z ich montażem odpowiednich miejscach.
- część działań przewidzianych w „Planie...” związana jest z poprawą infrastruktury drogowej na terenie gminy miejskiej Świętochłowice. Zapobieganie szkodom dla środowiska może się odbywać poprzez:
 - a) ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji
 - b) prowadzenie prac z uwzględnieniem okresu lęgowego zwierząt
 - c) nasadzenia wzdłuż dróg
 - d) uwzględnienie w inwestycji bezpiecznych przejść dla zwierząt
 - e) wyznaczenie odcinków dróg wymagających innych form ograniczenia śmiertelności zwierząt, np. ograniczenie prędkości, znaki ostrzegawcze, fotoradary
 - f) minimalizacja możliwości wystąpienia zanieczyszczeń z maszyn budowlanych (smary, oleje, itp.)
 - działania naprawcze – korytarze ekologiczne:
 - a) uwzględnienie w inwestycji bezpiecznych przejść dla zwierząt
 - b) roślinność / ogrodzenia osłonowe i naprowadzające
 - c) umieszczanie odpowiednich znaków informujących oraz ograniczających prędkość.

b) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia opinii właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Dokument „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko zostały poddane procedurze opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227, z późn. zm.).

Złożone przez wskazane organy opinie były pozytywne. Żadna z nich nie wskazała na przesłanki, które świadczyłyby o tym, że PGN może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto na terenie gminy nie znajdują się obszary chronione Natura 2000. Zaistnienie takich przesłanek zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz.1227, z późn. zm.), uniemożliwiłoby przyjęcie dokumentu PGN.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w przedłożonej opinii (pismo nr: WOOŚ.410.306.2015.RK1 z dnia 20 lipca 2015 r.) stwierdził m.in.: „Wszystkie planowane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Zasięg oddziaływania inwestycji to oddziaływanie krótkoterminowe związane głównie z budową i modernizacją danej infrastruktury. Finalne oddziaływanie będzie skutkowało poprawą stanu środowiska”.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach w przedłożonej opinii (pismo nr: NS-NZ.042.101.2015 z dnia 3 sierpnia 2015r.) podkreślił że wdrożenie Planu gospodarki niskoemisyjnej wiązać się będzie z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii, zmniejszeniem zapotrzebowania energii finalnej oraz z ograniczeniem niskiej emisji. Ponadto stwierdzono iż dokument ma na celu poprawę efektywności energetycznej, redukcję zużycia energii, poprawę jakości powietrza atmosferycznego, a tym samym polepszenie warunków ochrony środowiska oraz wzrost komfortu i jakości życia ludzi.

c) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków w trakcie realizowanego w formie konsultacji udziału społeczeństwa w Strategicznej Ocenie Oddziaływania na Środowisko

Dokument „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” oraz Prognoza Oddziaływania na Środowisko zostały w dniach od 14 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku wyłożone do konsultacji i publicznego wglądu.

Informacja o ww. dokumentach została zamieszczona poprzez:

- BIP Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach : od 14 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku.
- Ogłoszenie na tablicy Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach: od 14 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku.

- Na stronie internetowej Gminy Świętochłowice www.swietochlowice.pl od 14 lipca 2015 roku do 7 sierpnia 2015 roku.

W terminie prowadzenia konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne wnioski czy uwagi.

d) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia wyników postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Dokument „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko nie podlegały procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Gmina miejska Świętochłowice nie jest położona na terenach przygranicznych, a realizacja „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie Gminy Miejskiej Świętochłowice” nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby mieć znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach „Planu...” ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja „Planu...” nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddawany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

e) Informacja o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitoring efektów jest bardzo istotnym elementem procesu wdrażania PGN. Wskazane jest wykonywanie tzw. raportów z implementacji z uwzględnieniem aktualizacji inwentaryzacji emisji. Należy jednak pamiętać że tego typu inwentaryzacja wiąże się z dużym wysiłkiem oraz wysokim stopniem zaangażowania środków ludzkich, dlatego też należy wyznaczyć odpowiedni harmonogram monitoringu efektów działań.

Rekomenduje się przygotowywanie tzw. „Raportów z działań” nie zawierających aktualizacji inwentaryzacji emisji co 1 rok począwszy od przygotowania planu gospodarki niskoemisyjnej. Ponadto w roku 2021 należy przygotować "Raport z implementacji" zawierający szczegółową inwentaryzację emisji dotyczącą wcześniejszego roku (dopuszcza się także przygotowanie pośredniego „Raportu z implementacji” w roku 2017 lub 2018).

„Raport z działań” powinien zawierać informacje o procesie wdrażania działań, analizę sytuacji oraz, jeśli to potrzebne, wyniki odpowiednich pomiarów. Zarówno "Raporty z działań”

jak i „Raporty z implementacji” powinny być wykonane wg szablonu udostępnionego przez biuro Porozumienia Burmistrzów i NFOŚiGW.

„Raporty z implementacji” powinny być powiązane z poszczególnymi etapami wdrażania PGN.

Sporządzanie "Raportu z implementacji" wiąże się z gromadzeniem danych wejściowych koniecznych do sporządzenia dokładnej aktualizacji inwentaryzacji emisji. Niezbędna jest współpraca z następującymi podmiotami funkcjonującymi na terenie miasta:

- przedsiębiorstwa energetyczne,
- zarządcy nieruchomości,
- firmy i instytucje,
- przedsiębiorstwa produkcyjne,
- mieszkańcy miasta,
- przedsiębiorstwa komunikacyjne.

Ponadto należy rozwijać system monitoringu zużycia energii i paliw w obiektach bezpośrednio zarządzanych przez miasto. Należy wziąć pod uwagę kilka narzędzi możliwych do wykorzystania w tym zakresie:

- monitoring online,
- roczne raporty dla administratorów,
- benchmarking obiektów miejskich.

– up. Prezydenta Miasta
Pierwszy Zastępca Prezydenta Miasta


Bartosz Karcz

